

*Rotterdam Institute of Private Law
Accepted Paper Series*

***De kosten van het voorlopige
deskundigenbericht bij een be-
roep op het blokkeringsrecht***

*Hof Arnhem 13 januari 2009, zaaknummer
200.005.438*

I. van der Zalm

Published in Nieuwsbrief Personenschade 2009, 4, p. 2-4.

De kosten van het voorlopig deskundigenbericht bij een beroep op het blokkeringsrecht

Hof Arnhem 13 januari 2009, zaaknummer 200.005.438

Wanneer een keurling een deskundigenonderzoek heeft ondergaan in het kader van de vaststelling van de schade heeft deze ingevolge art. 7:464 lid 2, onder b, BW het recht het deskundigenbericht te blokkeren.¹ De vraag is wie de kosten van het deskundigenbericht bij een beroep op het blokkeringsrecht dient te dragen. De keurling zal door het vooruitzicht van veroordeling in de kosten mogelijk worden weerhouden van het gebruik van het blokkeringsrecht. Wordt de aansprakelijke veroordeeld in de kosten, dan moet hij betalen voor een deskundigenbericht dat hij niet te zien krijgt. Over dit dilemma wordt in lagere instanties met wisselende uitkomst geprocedeerd. De hier te signaleren uitspraak is de eerste van een hof.

Kosten deskundigenbericht

Indien een zaak aanhangig is, kan de rechter ambtshalve of op verzoek van een partij een deskundigenbericht bevelen (art. 194 lid 1 Rv). Daarbij komt het door de rechter te bepalen voorschot in beginsel voor rekening van de eisende partij (art. 195 Rv). Uiteindelijk zal de rechter de kosten van het deskundigenbericht voor rekening van de partij laten komen die in het ongelijk wordt gesteld (art. 237 lid 1 Rv).

Wanneer er echter een voorlopig deskundigenbericht wordt verzocht (art. 202 lid 1 Rv), volgt er meestal geen bodemprocedure. In een dergelijk geval zal de rechter geen kostenveroordeling uitspreken waarbij de kosten van het deskundigenbericht voor rekening van de in het ongelijk gestelde partij komen, tenzij een van de partijen dit de rechter verzoekt (art. 287 Rv).

Wanneer een partij de aansprakelijkheid heeft erkend, komen de kosten van het voorlopig deskundigenbericht, als zijnde redelijke kosten ter vaststelling van schade, voor rekening van deze partij (art. 6:96 lid 2, onder b, BW). In de hieronder te bespreken zaak verzoekt de partij die de aansprakelijkheid heeft erkend het hof de keurling in de kosten van het deskundigenbericht te veroordelen wanneer deze een beroep zal doen op het blokkeringsrecht.

¹ HR 26 maart 2004, *LJN AO1330*, *RvdW* 2004, 54 (V./Levob).

De feiten

Als gevolg van een ongeval met een motorrijtuig in 1997 zijn bij geïntimeerde medische klachten ontstaan. De WAM-verzekeraar van het motorrijtuig, Reaal, heeft aansprakelijkheid erkend. Geïntimeerde is in 2000 door een deskundige gezien in het kader van de vaststelling van de te vergoeden schade. Toch is over de gevolgen van het ongeval onenigheid ontstaan, als gevolg waarvan geïntimeerde in januari 2008 de rechtbank Zutphen heeft verzocht om een voorlopig deskundigenbericht. Reaal was bereid de kosten hiervan te dragen, maar verzocht de rechtbank geïntimeerde in de kosten te veroordelen wanneer deze een beroep zou doen op het blokkeringsrecht. Rechtbank Zutphen heeft hierover het volgende overwogen:

“De rechtbank acht geen redenen aanwezig om [geïntimeerde] onder omstandigheden te veroordelen in de kosten van het deskundigenonderzoek, indien zij gebruik maakt van dat blokkeringsrecht, aangezien zij daardoor – mogelijk – wordt afgehouden van haar legitieme recht om gebruik te maken van het blokkeringsrecht.”²

Volgens dit oordeel van de rechtbank blijven de kosten van het deskundigenbericht dus voor rekening van Reaal, ook wanneer geïntimeerde zich beroept op het blokkeringsrecht. Reaal is het hier niet mee eens en gaat in hoger beroep.

Hof Arnhem

Bij het hof gaat het om een hoger beroep tegen een toewijzende beschikking van de rechtbank betreffende een verzoek tot een voorlopig deskundigenbericht. Het hof begint met een overweging over de ontvankelijkheid. Een dergelijk hoger beroep is namelijk alleen ontvankelijk indien er feiten en omstandigheden of klachten aangevoerd zijn die zouden kunnen leiden tot doorbreking van het appelverbod (art. 204 lid 2 Rv). Reaal stelt dat er geen sprake is geweest van een toewijzende beschikking op het onderdeel van de kosten en dat er in haar verweerschrift enkele zelfstandige verzoeken waren opgenomen. Reaal verzocht de rechtbank geïntimeerde te veroordelen in de kosten van het deskundigenonderzoek ex art. 289 Rv bij een beroep op het blokkeringsrecht, waarop de rechtbank afwijzend zou hebben beschikt. Dit zelfstandige verzoek is ingegeven

² Rb. Zutphen 25 maart 2008, zaaknummer 91107, rov. 3.3.

doordat de ervaring leert dat in zaken waarin een voorlopig deskundigenbericht wordt aangevraagd veelal geen bodemprocedure volgt. Het hof oordeelt dat het hier niet om een zelfstandig verzoek om een kostenveroordeling gaat. Veroordeling in de kosten van het deskundigenonderzoek, welke Reaal vordert, is iets anders dan veroordeling in de proceskosten (art. 289 Rv). Het hof overweegt vervolgens:

“Voorts is het hof van oordeel dat het verzoek van Reaal (om [geïntimeerde] in de kosten van het deskundigenonderzoek te veroordelen bij gebruikmaking van haar blokkeringsrecht) niet gelijk te stellen is met het verzoek en het verzoekschrift als bedoeld in art. 203 Rv, ook al benoemt Reaal het als een “zelfstandig verzoek”. Ten aanzien van verzoekschriftprocedures is er sprake van een gesloten systeem (MvT, Parl. Gesch. Herz. Rv. p. 434); het door Reaal gedane verzoek in haar verzoekschrift vloeit niet voort uit en is niet gebaseerd op de wettelijke regeling inzake verzoekschriftprocedures. Veeleer valt het verzoek van Reaal aan te merken als een voorstel aan de rechter (vgl. HR 5 januari 2001, NJ 2001, 77). Dit voorstel heeft de rechtbank verworpen.

Aldus is er hier géén sprake van een afwijzende beschikking van de rechtbank, waartegen hoger beroep openstaat (art. 204 lid 2 jo 358 Rv).

Verder heeft Reaal geen feiten en omstandigheden of klachten aangevoerd (...) die zouden kunnen leiden tot doorbreking van het appelverbod”

Tijdens de behandeling van het hoger beroep is duidelijk dat geïntimeerde geen beroep heeft gedaan op het blokkeringsrecht. Derhalve wordt de vraag of een keurling bij voorbaat mag worden veroordeeld in de kosten van het deskundigenonderzoek bij een beroep op het blokkeringsrecht principieel voorgelegd aan het hof. Het hof overweegt hierover het volgende:

“Indien op voorhand al bepaald zou worden dat de partij die het medisch onderzoek moet ondergaan, de kosten daarvan moet dragen als deze zich beroept op het blokkeringsrecht, dan zou daarmee dat recht illusoir (kunnen) worden en een dergelijke bepaling zou op onaanvaardbare wijze afbreuk (kunnen) doen aan de strekking van het (inzage- en) blokkeringsrecht. Er kunnen immers verschillende redenen ten grondslag liggen aan een beroep op het blokkeringsrecht. Het wettelijk (inzage- en) blokkeringsrecht strekt ertoe degene die aan een medisch onderzoek onderworpen wordt, de gelegenheid te bieden om met kennis van de inhoud van het deskundigenbericht te beslissen of van die inhoud ook aan anderen

mededeling kan worden gedaan. Die vrijheid van keuze dient niet op voorhand al belemmerd te worden door het vooruitzicht van een (flink) kostenverhaal.

Het is aan de rechter die beslist op het verzoek om, hetzij een dergelijk voorstel van de wederpartij (verzekeraar) direct te verwerpen, hetzij de zaak bijvoorbeeld (pro forma) aan te houden totdat het deskundigenbericht is ontvangen en daarna, indien door de onderzochte een beroep is gedaan op het blokkeringsrecht, een (nadere) mondelinge behandeling te gelasten. Tijdens die mondelinge behandeling kan het blokkeringsrecht aan de orde komen, waarbij de onderzochte partij dan zou kunnen toelichten waarom zij van het blokkeringsrecht gebruik heeft gemaakt. Naar aanleiding van de bevindingen daarover zou de rechter dan (analoog aan de hand van art. 6:96 lid 2 BW) een oordeel over de kosten van het deskundigenonderzoek kunnen geven.”

Reaal wordt in het ongelijk gesteld.

Tot slot

De kosten van het deskundigenbericht komen in een geval waarin aansprakelijkheid is erkend of anderszins vaststaat bij een beroep op het blokkeringsrecht volgens het hof dus in beginsel niet voor rekening van de keurling. Het zijn redelijke kosten ter vaststelling van de schade en zij komen voor rekening van de aansprakelijke partij. Wanneer een deskundigenbericht wordt verzocht, is er voor de keurling nog geen aanleiding het later tot stand komende deskundigenbericht eventueel te willen blokkeren. De keurling zal niet zomaar gebruik maken van dit recht, aangezien dit voor hem nadelig kan uitpakken. De keurling is namelijk verplicht mee te werken aan het deskundigenonderzoek, het blokkeren van het deskundigenbericht wordt aangemerkt als niet meewerken.³ Wanneer de keurling niet meewerkt kan de rechter daaruit de gevolgtrekking maken die hij gerdacht (art. 198 lid 3 Rv). Dit zal vooral zijn uitwerking vinden in de bewijswaardering; de waardering van het bewijs zal nadelig kunnen uitpakken voor de keurling.

Indien de keurling het deskundigenbericht blokkeert ziet de partij die in de kosten van het voorlopige deskundigenbericht is veroordeeld dan wel niets terug van het deskundigenbericht, het kan wel in zijn voordeel uitpakken bij de waardering van het bewijs. De keurling zal zich gezien de mogelijke gevolgen ook zonder *direct* in de kosten veroordeeld te worden niet zomaar op het blokkeringsrecht beroepen. Wanneer de bewijs-

³ HR 24 maart 2004, *LJN AO1330*, *RvdW* 2004, 54 (V./Levob), rov. 4.4.

waardering door de rechter voor de keurling nadelig uitpakt kan dat er – mocht de rechter een kostenveroordeling uitspreken – *indirect* toe leiden dat de kosten van het deskundigenonderzoek voor rekening van de keurling komen. Deze veroordeling van de keurling in de kosten van het voorlopig deskundigenbericht via de bewijswaardering door de rechter kan volgen indien een van de partijen de rechter verzoekt om een kostenveroordeling. Maar ook wanneer, zoals het hof hierboven overweegt, de rechter na een verzoek om de keurling bij een beroep op het blokkeringsrecht in de kosten te veroordelen de zaak aanhoudt tot het deskundigenbericht is ontvangen of duidelijk is dat dit door de keurling wordt geblokkeerd.

Het bij voorbaat veroordelen van de keurling in de kosten van het deskundigenbericht bij blokkering daarvan lijkt dus niet redelijk. Het is aan de rechter te bepalen welke gevolgtrekking hij bij een beroep op het blokkeringsrecht gezien de desbetreffende omstandigheden geraden acht.